

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 599

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 27 iunie 2024

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Decizia nr. 102 din 5 martie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie 2–9

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 23 din 20 mai 2024 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)..... 10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA NR. 102**

din 5 martie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid-Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în Dosarul nr. 10.096/299/2020 al Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.461D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 1.462D/2020, nr. 1.478D/2020, nr. 1.480D/2020, nr. 1.481D/2020, nr. 1.482D/2020, nr. 1.483D/2020, nr. 1.484D/2020, nr. 1.508D/2020, nr. 1.509D/2020, nr. 1.510D/2020, nr. 1.528D/2020, nr. 1.529D/2020, nr. 1.558D/2020, nr. 1.559D/2020, nr. 1.560D/2020, nr. 1.639D/2020, nr. 1.640D/2020, nr. 1.646D/2020, nr. 1.647D/2020, nr. 1.648D/2020, nr. 1.649D/2020, nr. 1.685D/2020, nr. 1.695D/2020, nr. 1.704D/2020, nr. 1.705D/2020, nr. 1.706D/2020, nr. 1.711D/2020, nr. 1.722D/2020, nr. 1.757D/2020, nr. 1.758D/2020, nr. 1.759D/2020, nr. 1.785D/2020, nr. 1.786D/2020, nr. 1.787D/2020, nr. 1.788D/2020, nr. 1.789D/2020, nr. 1.797D/2020, nr. 1.798D/2020, nr. 1.799D/2020, nr. 1.800D/2020, nr. 1.801D/2020, nr. 1.818D/2020, nr. 1.819D/2020, nr. 1.820D/2020, nr. 1.821D/2020, nr. 1.839D/2020, nr. 1.840D/2020, nr. 1.841D/2020, nr. 1.857D/2020, nr. 1.858D/2020, nr. 1.859D/2020, nr. 1.860D/2020, nr. 1.861D/2020, nr. 1.893D/2020, nr. 1.995D/2020, nr. 1.997D/2020, nr. 2.001D/2020, nr. 2.002D/2020, nr. 2.006D/2020, nr. 2.007D/2020, nr. 2.037D/2020, nr. 2.038D/2020, nr. 2.150D/2020, nr. 2.151D/2020, nr. 2.152D/2020, nr. 2.153D/2020, nr. 2.154D/2020, nr. 2.155D/2020, nr. 2.156D/2020, nr. 2.177D/2020, nr. 2.178D/2020, nr. 2.179D/2020, nr. 2.180D/2020, nr. 2.181D/2020, nr. 2.196D/2020, nr. 2.199D/2020, nr. 2.294D/2020, nr. 2.303D/2020, nr. 2.304D/2020, nr. 2.305D/2020, nr. 2.306D/2020, nr. 2.307D/2020, nr. 2.308D/2020, nr. 2.309D/2020, nr. 2.331D/2020, nr. 2.332D/2020,

nr. 2.333D/2020, nr. 2.334D/2020, nr. 2.335D/2020, nr. 2.361D/2020, nr. 2.380D/2020, nr. 2.391D/2020, nr. 2.392D/2020, nr. 2.393D/2020, nr. 2.395D/2020, nr. 2.409D/2020, nr. 2.410D/2020 și nr. 2.443D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în dosarele nr. 30.199/299/2019, nr. 720/299/2019, nr. 37.821/299/2019, nr. 38.937/299/2019, nr. 9.733/299/2020, nr. 38.314/299/2019, nr. 11.529/299/2019, nr. 15.440/299/2020, nr. 10.863/299/2020, nr. 2.085/299/2020, nr. 15.882/299/2020, nr. 10.297/299/2020, nr. 12.162/299/2020, nr. 7.649/299/2020, nr. 10.129/299/2020, nr. 10.472/299/2020, nr. 10.815/299/2020, nr. 11.905/299/2020, nr. 2.173/299/2020, nr. 1.219/299/2020, nr. 19.862/299/2020, nr. 11.102/299/2020, nr. 11.490/299/2020, nr. 9.738/299/2020, nr. 11.909/299/2020, nr. 13.960/299/2020, nr. 15.906/299/2020, nr. 17.842/299/2020, nr. 17.844/299/2020, nr. 19.903/299/2020, nr. 14.179/299/2020, nr. 15.749/299/2020, nr. 16.826/299/2020, nr. 19.860/299/2020, nr. 11.026/299/2020, nr. 15.866/299/2020 și nr. 764/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, în dosarele nr. 16.346/299/2020, nr. 10.086/299/2020, nr. 11.377/299/2020, nr. 15.750/299/2020, nr. 12.732/299/2020, nr. 18.000/299/2019, nr. 30.546/299/2019, nr. 31.615/299/2019, nr. 11.804/299/2020, nr. 10.350/299/2020, nr. 11.103/299/2020, nr. 11.105/299/2020, nr. 19.076/299/2020, nr. 16.536/299/2020, nr. 10.089/299/2020, nr. 11.841/299/2020, nr. 13.456/299/2020, nr. 15.643/299/2020, nr. 9.869/299/2020, nr. 11.491/299/2020, nr. 11.906/299/2020, nr. 13.148/299/2020, nr. 11.098/299/2020, nr. 13.458/299/2020, nr. 14.018/299/2020, nr. 10.299/299/2020, nr. 11.106/299/2020, nr. 6.404/299/2020, nr. 12.423/299/2020, nr. 12.538/299/2020, nr. 12.732/299/2020, nr. 10.475/299/2020, nr. 20.981/299/2020, nr. 15.918/299/2020, nr. 19.605/299/2020, nr. 1.218/299/2020, nr. 16.619/299/2020, nr. 15.867/299/2020, nr. 10.363/299/2020, nr. 11.818/299/2020, nr. 13.963/299/2020, nr. 15.865/299/2020, nr. 19.592/299/2020, nr. 16.505/299/2020, nr. 12.226/299/2020, nr. 36.862/299/2019, nr. 37.558/299/2019, nr. 5.536/299/2020, nr. 10.801/299/2020 și nr. 10.816/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 1.349/4/2020 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, în dosarele nr. 21.834/299/2018, nr. 1.575/299/2019, nr. 8.689/299/2019, nr. 23.495/299/2018, nr. 26.267/299/2018, nr. 10.490/299/2019, nr. 11.523/299/2019 și nr. 23.411/299/2018 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în Dosarul nr. 24.245/299/2018 al Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, în Dosarul nr. 36.073/325/2019 al Judecătorei Timișoara — Secția I civilă, precum și în Dosarul nr. 20.499/325/2020 al Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune

conexarea dosarelor nr. 1.462D/2020, nr. 1.478D/2020, nr. 1.480D/2020, nr. 1.481D/2020, nr. 1.482D/2020, nr. 1.483D/2020, nr. 1.484D/2020, nr. 1.508D/2020, nr. 1.509D/2020, nr. 1.510D/2020, nr. 1.528D/2020, nr. 1.529D/2020, nr. 1.558D/2020, nr. 1.559D/2020, nr. 1.560D/2020, nr. 1.639D/2020, nr. 1.640D/2020, nr. 1.646D/2020, nr. 1.647D/2020, nr. 1.648D/2020, nr. 1.649D/2020, nr. 1.685D/2020, nr. 1.695D/2020, nr. 1.704D/2020, nr. 1.705D/2020, nr. 1.706D/2020, nr. 1.711D/2020, nr. 1.722D/2020, nr. 1.757D/2020, nr. 1.758D/2020, nr. 1.759D/2020, nr. 1.785D/2020, nr. 1.786D/2020, nr. 1.787D/2020, nr. 1.788D/2020, nr. 1.789D/2020, nr. 1.797D/2020, nr. 1.798D/2020, nr. 1.799D/2020, nr. 1.800D/2020, nr. 1.801D/2020, nr. 1.818D/2020, nr. 1.819D/2020, nr. 1.820D/2020, nr. 1.821D/2020, nr. 1.839D/2020, nr. 1.840D/2020, nr. 1.841D/2020, nr. 1.857D/2020, nr. 1.858D/2020, nr. 1.859D/2020, nr. 1.860D/2020, nr. 1.861D/2020, nr. 1.893D/2020, nr. 1.995D/2020, nr. 1.997D/2020, nr. 2.001D/2020, nr. 2.002D/2020, nr. 2.006D/2020, nr. 2.007D/2020, nr. 2.037D/2020, nr. 2.038D/2020, nr. 2.150D/2020, nr. 2.151D/2020, nr. 2.152D/2020, nr. 2.153D/2020, nr. 2.154D/2020, nr. 2.155D/2020, nr. 2.156D/2020, nr. 2.177D/2020, nr. 2.178D/2020, nr. 2.179D/2020, nr. 2.180D/2020, nr. 2.181D/2020, nr. 2.196D/2020, nr. 2.199D/2020, nr. 2.294D/2020, nr. 2.303D/2020, nr. 2.304D/2020, nr. 2.305D/2020, nr. 2.306D/2020, nr. 2.307D/2020, nr. 2.308D/2020, nr. 2.309D/2020, nr. 2.331D/2020, nr. 2.332D/2020, nr. 2.333D/2020, nr. 2.334D/2020, nr. 2.335D/2020, nr. 2.361D/2020, nr. 2.380D/2020, nr. 2.391D/2020, nr. 2.392D/2020, nr. 2.393D/2020, nr. 2.395D/2020, nr. 2.409D/2020, nr. 2.410D/2020 și nr. 2.443D/2020 la Dosarul nr. 1.461D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența în materie a Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 354 din 27 iunie 2023 și Decizia nr. 495 din 3 octombrie 2023.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 19 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.096/299/2020, prin Încheierea din 23 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 30.199/299/2019, prin Încheierea din 26 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 720/299/2019, prin Încheierea din 27 mai 2020, astfel cum a fost îndreptată prin Încheierea din 22 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 37.821/299/2019, prin Încheierea din 27 mai 2020, astfel cum a fost rectificată prin Încheierea din 22 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 38.937/299/2019, prin Încheierea din 7 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 9.733/299/2020, prin Încheierea din 13 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 38.314/299/2019, prin Încheierea din 16 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.529/299/2019, prin încheierile din 22 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 15.440/299/2020 și nr. 10.863/299/2020, prin Încheierea din 17 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 2.085/299/2020, prin încheierile din 18 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 15.882/299/2020 și nr. 10.297/299/2020, prin Încheierea din 15 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 12.162/299/2020, prin încheierile din 29 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 7.649/299/2020 și nr. 10.815/299/2020, prin încheierile din 2 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 10.129/299/2020, nr. 10.472/299/2020 și nr. 11.905/299/2020, prin Încheierea din 28 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 2.173/299/2020, prin Încheierea din

8 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 1.219/299/2020, prin Încheierea din 9 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 19.862/299/2020, prin Încheierea din 4 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.102/299/2020, prin Încheierea din 21 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.490/299/2020, prin Încheierea din 25 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 9.738/299/2020, prin Încheierea din 6 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.909/299/2020, prin încheierile din 5 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 13.960/299/2020 și nr. 15.906/299/2020, prin încheierile din 26 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 17.842/299/2020 și nr. 17.844/299/2020, prin Încheierea din 13 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 19.903/299/2020, prin încheierile din 29 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 14.179/299/2020 și nr. 15.749/299/2020, prin Încheierea din 7 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 16.826/299/2020, prin Încheierea din 20 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 19.860/299/2020, precum și prin Sentința civilă nr. 7.201 din 19 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.026/299/2020, prin Sentința civilă nr. 8.185 din 9 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 15.866/299/2020, și Sentința civilă nr. 6.058 din 22 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 764/299/2020, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie.**

8. Prin Încheierea din 25 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 16.346/299/2020, prin Încheierea din 4 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.086/299/2020, prin Încheierea din 13 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 12.732/299/2020, prin încheierile din 5 august 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.377/299/2020 și nr. 15.750/299/2020, prin încheierile din 11 martie 2020, pronunțate în dosarele nr. 18.000/299/2019, nr. 30.546/299/2019 și nr. 31.615/299/2019, prin încheierile din 3 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.804/299/2020 și nr. 10.350/299/2020, prin încheierile din 30 septembrie 2020, pronunțate în Dosarele nr. 19.076/299/2020 și nr. 16.536/299/2020, prin încheierile din 8 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.841/299/2020 și nr. 13.456/299/2020, prin încheierile din 17 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 15.643/299/2020, nr. 14.018/299/2020, nr. 10.363/299/2020, nr. 10.475/299/2020 și nr. 13.963/299/2020, prin Încheierea din 24 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 9.869/299/2020, prin încheierile din 16 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.491/299/2020, nr. 11.906/299/2020 și nr. 13.148/299/2020, prin încheierile din 18 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.103/299/2020, nr. 11.105/299/2020, nr. 11.098/299/2020 și nr. 13.458/299/2020, prin încheierile din 7 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 10.299/299/2020 și nr. 11.106/299/2020, prin încheierile din 30 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 6.404/299/2020, nr. 12.423/299/2020 și nr. 12.538/299/2020, prin Încheierea din 22 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 20.981/299/2020, prin Încheierea din 7 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 15.918/299/2020, prin încheierile din 21 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 19.605/299/2020 și nr. 1.218/299/2020, prin Încheierea din 23 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 16.619/299/2020, prin Încheierea din 19 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 15.867/299/2020, prin încheierile din 16 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.818/299/2020 și nr. 15.865/299/2020, prin Încheierea din 6 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 19.592/299/2020, prin Încheierea din 30 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 16.505/299/2020, prin Încheierea din 20 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 12.226/299/2020, prin încheierile din 1 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 36.862/299/2019 și nr. 37.558/299/2019, prin Încheierea din 9 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul

nr. 5.536/299/2020, prin Încheierea din 29 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.801/299/2020, prin Încheierea din 20 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.816/299/2020, prin Încheierea din 13 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 12.732/299/2020 și prin Încheierea din 24 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.089/299/2020, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

9. Prin Încheierea din 15 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 1.349/4/2020, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

10. Prin Încheierea din 24 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 21.834/299/2018, prin Încheierea din 6 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 1.575/299/2019, prin Încheierea din 22 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 8.689/299/2019, prin Încheierea din 4 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 23.495/299/2018, prin Încheierea din 20 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 26.267/299/2018, prin Încheierea din 21 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.490/299/2019, precum și prin Decizia civilă nr. 2.177 din 8 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 11.523/299/2019, și Decizia civilă nr. 2.481 din 22 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 23.411/299/2018, **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

11. Prin Încheierea din 17 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 24.245/299/2018, **Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

12. Prin Încheierea din 1 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 36.073/325/2019, **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

13. Prin Încheierea nr. 13.791 din 25 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 20.499/325/2020, **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

14. Excepția de neconstituționalitate a fost invocată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București cu prilejul soluționării unor cauze civile având ca obiect pretenții derivând din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților.

15. În motivarea excepției de neconstituționalitate, referitor la încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție, autoarea acesteia susține, în esență, că atât în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, cât și în cea a Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat că norma legală trebuie să fie suficient de accesibilă și de previzibilă, încât să permită cetățeanului să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat, astfel încât acesta să fie capabil să prevadă consecințele care pot apărea. În acest sens, în Hotărârea din 25 august 1998, pronunțată în Cauza *Hertel împotriva Elveției*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că previzibilitatea nu trebuie neapărat să fie însoțită de certitudini absolute. Certitudinea, chiar dacă este de dorit, este dublată uneori de o rigiditate excesivă, or, dreptul trebuie să se adapteze schimbărilor de situație. De asemenea, și în Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Marii Britanii*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că legea internă, care înglobează atât dreptul scris, cât și pe cel

nescris, trebuie formulată cu o precizie suficientă pentru a permite persoanelor interesate, care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist, să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Autoarea excepției invocă bogata jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului în ceea ce privește previzibilitatea legii, în acest sens fiind, cu titlu exemplificativ, Cauza *Centro Europa 7 S.R.L. et Di Stefano împotriva Italiei* (7 iunie 2012, paragraful 142), în care s-a arătat că nivelul de precizie al legislației interne, care nu poate să prevadă toate ipotezele, depinde într-o mare măsură de conținutul legii respective, de domeniul pe care intenționează să îl reglementeze și de numărul și statutul celor cărora li se adresează. S-a subliniat, totodată, că o normă este previzibilă dacă oferă o anumită garanție împotriva atingerilor arbitrare din partea puterii publice (*Tourancheau și July împotriva Franței*, 24 noiembrie 2005, paragraful 54) și contra aplicării extensive a unei restricții în detrimentul justițiabilului (*Centro Europa*, paragraful 143; *Baskaya și Okcuoglu împotriva Turciei*, 8 iulie 1999, paragraful 36).

16. Se susține, astfel, că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, fiind lipsite de previzibilitate și claritate, permit stabilirea în mod arbitrar și abuziv, de către unitatea reparatoare, a unui preț pe oră, pentru manopera efectuată, mult peste prețurile de referință din piața specifică. Astfel cum sunt redactate, fără a exista obligația legală de raportare la anumite criterii, cum ar fi, spre exemplu, prețurile de referință din piață sau prețurile recomandate de producător, dispozițiile legale criticate lasă stabilirea prețului la totala dispoziție a unității reparatoare, care poate fixa practic orice valoare a reparației. În acest mod, s-au creat premisele unui comportament abuziv din partea unităților reparatoare care au înțeles să utilizeze prețuri pe oră de manoperă cu mult peste ceea ce se practică pe piața de profil și să utilizeze un alt preț, cu mult majorat, față de cel afișat, încălcându-se astfel și prevederile art. 67 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață.

17. Mai mult, prețul pe oră de manoperă nici nu este negociat cu cealaltă parte contractantă, persoana asigurată la societatea de asigurări, care nu are niciun interes să negocieze sau să facă opoziție la prețul solicitat de unitatea reparatoare. O altă deficiență a textului de lege criticat constă în faptul că, potrivit acestuia, unitatea reparatoare are la dispoziție posibilitatea să opteze pentru una sau alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației, „folosind sisteme de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a prețului pe ora de manoperă afișată”. Astfel, art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 prezintă o deficiență gravă de conținut, care îi conferă caracter neconstituțional, întrucât nu prevede și criteriul legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă. Această deficiență permite unității reparatoare majorarea în mod arbitrar și abuziv a prețului de manoperă în relația contractuală directă cu persoana asigurată la societatea de asigurare, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de către asigurător.

18. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că „bunurile” societății, obiect al încălcării, sunt reprezentate de sumele achitate în plus ca urmare a majorării în mod arbitrar și abuziv a prețului orei de manoperă de către unitățile reparatoare. Astfel, se permite unităților reparatoare, invocând principiile pieței libere, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de asigurător, să convină prețuri arbitrare, excesive și abuzive, în relația contractuală

directă cu persoana prejudiciată. Asigurătorul are calitatea de terț față de contractul dintre unitatea reparatoare și persoana prejudiciată, neavând niciun control asupra modului de stabilire a prețului pieselor și al manoperei. Există ulterior posibilitatea să se cenzureze această practică, prin neplata diferențelor dintre prețurile practicate în piață și prețul solicitat, însă unitățile reparatoare se adresează instanțelor judecătorești, care, într-o proporție covârșitoare, le admit cererile și obligă, pe lângă plata acestor diferențe, și la plata de penalități.

19. Se susține că, în mod contrar art. 44 alin. (2) din Constituție, sunt favorizate unitățile reparatoare și patrimoniul acestora în detrimentul societăților de asigurare al căror patrimoniu este mai puțin ocrotit de legiuitor. Concluzionând, autoarea excepției consideră că prin actuala redactare a legii, unitățile reparatoare pot adopta o conduită arbitrară și abuzivă, cu consecința afectării grave a dreptului său de proprietate.

20. Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă, în dosarele Curții Constituționale nr. 1.461D/2020, nr. 1.462D/2020, nr. 1.480D/2020, nr. 1.508D/2020, nr. 1.509D/2020, nr. 1.510D/2020, nr. 1.528D/2020, nr. 1.529D/2020, nr. 1.639D/2020, nr. 1.640D/2020, nr. 1.704D/2020, nr. 1.705D/2020, nr. 1.706D/2020, nr. 1.711D/2020, nr. 1.785D/2020, nr. 1.786D/2020, nr. 1.787D/2020, nr. 1.788D/2020, nr. 1.789D/2020, nr. 1.797D/2020, nr. 1.818D/2020, nr. 1.819D/2020, nr. 2.001D/2020, nr. 2.002D/2020, nr. 2.006D/2020, nr. 2.150D/2020, nr. 2.151D/2020, nr. 2.152D/2020, nr. 2.153D/2020, nr. 2.154D/2020, nr. 2.155D/2020, nr. 2.156D/2020, nr. 2.178D/2020, nr. 2.179D/2020, nr. 2.180D/2020, nr. 2.307D/2020, nr. 2.309D/2020 și nr. 2.380D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând, în esență, opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Astfel, referitor la criticile formulate prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție, instanța apreciază că textul de lege criticat îndeplinește cerințele de accesibilitate, claritate, precizie și previzibilitate, norma având o redactare fluentă, inteligibilă, fără dificultăți sintactice ori pasaje echivoce, fiind exprimată într-un limbaj și stil juridic specific normativ, permițând, în același timp, oricărei persoane să își adapteze conduita și să fie capabilă să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele ce pot să apară dintr-un act determinat. În ceea ce privește criticile formulate prin raportare la art. 44 din Constituție, instanța subliniază că împrejurarea că unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o anumită valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și al garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat. Instanța apreciază că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 nu constituie o încălcare a dreptului de proprietate al societății de asigurare, libertatea unităților reparatoare de a utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, oferită de către legiuitor prin edictarea acestei norme, urmărind scopul legitim de a proteja principiul libertății economice.

21. Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în dosarele Curții Constituționale nr. 1.478D/2020, nr. 1.481D/2020, nr. 1.484D/2020, nr. 1.558D/2020, nr. 1.559D/2020, nr. 1.560D/2020, nr. 1.646D/2020, nr. 1.647D/2020, nr. 1.648D/2020, nr. 1.649D/2020, nr. 1.685D/2020, nr. 1.695D/2020, nr. 1.722D/2020, nr. 1.757D/2020, nr. 1.758D/2020, nr. 1.759D/2020, nr. 1.799D/2020, nr. 1.800D/2020, nr. 1.801D/2020, nr. 1.839D/2020, nr. 1.840D/2020, nr. 1.841D/2020, nr. 1.857D/2020, nr. 1.858D/2020, nr. 1.859D/2020, nr. 1.860D/2020, nr. 1.861D/2020, nr. 1.995D/2020, nr. 1.997D/2020, nr. 2.007D/2020, nr. 2.037D/2020, nr. 2.038D/2020, nr. 2.181D/2020, nr. 2.294D/2020, nr. 2.303D/2020, nr. 2.304D/2020, nr. 2.305D/2020, nr. 2.306D/2020, nr. 2.308D/2020, nr. 2.361D/2020, nr. 2.391D/2020, nr. 2.392D/2020, nr. 2.393D/2020, nr. 2.395D/2020, nr. 2.409D/2020 și nr. 2.410D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând, în esență, opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Astfel, referitor la criticile formulate prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție, instanța apreciază că textul de lege criticat îndeplinește cerințele de accesibilitate, claritate, precizie și previzibilitate, permițând oricărei persoane să își adapteze conduita și să fie capabilă să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele ce pot să apară dintr-un act determinat. În ceea ce privește criticile formulate prin raportare la art. 44 din Constituție, instanța subliniază că împrejurarea că unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o anumită valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și al garantării proprietății. Totodată, instanța reține că nu poate fi limitat dreptul persoanei despăgubite de a alege service-ul în care își repară autoturismul, câtă vreme această alegere se face pe criterii de calitate și performanță. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat. Așa fiind, instanța consideră că nu se poate reține încălcarea art. 44 din Constituție și nici a art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin raportare la o obligație legală stabilită în sarcina asigurătorului RCA, iar reglementarea sau nu a unui nivel maxim al întinderii despăgubirii ce urmează a fi suportată de asigurătorul RCA reprezintă opțiunea legiuitorului de a nu interveni asupra mecanismului de formare pe piața liberă a tarifelor percepute de către acesta, și nu un aspect de neconstituționalitate.

22. Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în dosarele Curții Constituționale nr. 1.482D/2020 și nr. 1.483D/2020, nu și-a exprimat opinia asupra excepției invocate, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde opinia instanței asupra excepției.

23. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 1.893D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, câtă vreme autoarea acesteia critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă, ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și al garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

24. **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă**, în dosarele Curții Constituționale nr. 1.820D/2020, nr. 1.821D/2020, nr. 2.196D/2020, nr. 2.331D/2020, nr. 2.332D/2020, nr. 2.333D/2020, nr. 2.334D/2020 și nr. 2.335D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, instanța de judecată apreciază că dispozițiile de lege criticate nu sunt lipsite de claritate și previzibilitate, iar argumentele invocate de autoarea excepției țin de oportunitatea reglementării, nu de calitatea legii. Mai mult, învederează că aceasta nu deține un bun în sensul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel încât art. 44 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție nu sunt aplicabile în speță. De altfel, dreptul de proprietate privată al asigurătorului RCA este pe deplin respectat, riscurile acoperite de asigurarea RCA și limita maximă de răspundere a asigurătorului RCA fiind stabilite de lege. Împrejurarea că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 i-ar permite unității reparatoare să perceapă și să solicite de la asigurătorul RCA propria valoare a orei de manoperă afișată, care ar fi sporită în mod abuziv de către unitățile reparatoare în relația cu asigurătorii RCA, nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci o critică de omisiune legislativă și de oportunitate a adoptării acestui text de lege de către legiuitor într-o formă considerată de autoarea excepției defavorabilă intereselor sale. Mai mult, instanța apreciază că prin impunerea unui criteriu legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă s-ar putea aduce atingere principiului libertății economice, consacrat de art. 45 din Constituție.

25. **Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.177D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, iar dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 sunt conforme cu normele constituționale invocate. Învederează că dispozițiile criticate reglementează doar o modalitate de stabilire a unei contraprestații ce se fondează fie pe un preț al pieței (sistem de evaluare specializat), fie pe reguli ale cererii și ofertei comerciale preexistente sau concomitente momentului efectuării prestației specifice. Eventuala greșită aplicare a normelor legale criticate nu afectează însă caracterul constituțional al acestora.

26. **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.199D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, câtă vreme autoarea

acesteia critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă, ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și al garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

27. **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă**, în Dosarul Curții Constituționale nr. 2.443D/2020, nu și-a exprimat opinia asupra excepției invocate, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992.

28. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

29. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

30. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

31. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017, potrivit căroră „*Valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată.*”

32. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate aceste dispoziții contravin normelor constituționale ale art. 1 alin. (5) în componenta referitoare la calitatea legii și celor ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată, precum și prevederilor art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la protecția proprietății.

33. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 au mai constituit în repetate rânduri obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare celor formulate în prezentele cauze și prin raportare la aceleași dispoziții constituționale și convenționale. În acest sens sunt, spre exemplu, Decizia nr. 583 din 23 noiembrie 2022, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2023, Decizia nr. 5 din 31 ianuarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 871 din 28 septembrie 2023, Decizia nr. 119 din 16 martie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 17 iulie 2023, Decizia nr. 321 din 30 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 717 din 3 august 2023, Decizia nr. 354 din 27 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 778 din 29 august 2023, Decizia nr. 468 din 14 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1101 din 7 decembrie 2023, Decizia nr. 487 din 28 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1093 din 5 decembrie 2023, și Decizia nr. 495 din 3 octombrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1100 din 6 decembrie 2023, decizii prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

34. Astfel, prin Decizia nr. 583 din 23 noiembrie 2022, precitată, la paragrafele 27—39, Curtea a reținut că, potrivit art. 2 pct. 13 din Legea nr. 132/2017, contractul RCA reprezintă contractul de asigurare de răspundere civilă auto obligatorie pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie, a cărui încheiere se constată prin polița de asigurare RCA, care atestă existența asigurării de răspundere civilă pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule. Condițiile contractuale pentru asigurarea RCA sunt stabilite de lege și de reglementările Autorității de Supraveghere Financiară emise în aplicarea acesteia, iar forma și conținutul contractului RCA se stabilesc prin reglementări ale Autorității de Supraveghere Financiară. Asigurarea de răspundere civilă auto este un contract încheiat între proprietarul sau utilizatorul unui vehicul, persoană fizică sau juridică, și o societate de asigurări autorizată, iar, în raport cu dispozițiile art. 3 din Legea nr. 132/2017, acesta este un contract forțat, întrucât părțile sunt obligate să îl încheie sub presiunea unor sancțiuni administrative. În baza acestui contract, societatea care a emis polița de asigurare RCA plătește despăgubiri terțelor persoane păgubite în urma unui accident provocat de vehiculul pentru care s-a încheiat polița, pentru daunele materiale și/sau decesul ori vătămările corporale, inclusiv daunele morale, suferite în acel accident. Asigurarea RCA are un scop bine definit, și anume acela ca toate persoanele păgubite în urma unui accident provocat de vehiculul pentru care s-a încheiat polița să primească în mod obligatoriu despăgubiri pentru daunele suferite. Obligatorietatea încheierii RCA rezultă din necesitatea garantării încasării despăgubirilor convenite persoanelor prejudiciate, în timp util, indiferent de situația materială a celui care a produs paguba. Acest sistem de asigurare este obligatoriu în toate țările de pe continentul european și este valabil în întreaga Uniune Europeană.

35. Astfel cum rezultă din principiile generale ale dreptului cu privire specială asupra materiei asigurării obligatorii de răspundere civilă, Curtea a reținut, cu titlu general, că art. 2.223 alin. (1) din Codul civil stipulează că „*în cazul asigurării de răspundere civilă, asigurătorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde potrivit legii față de terțele persoane prejudiciate și pentru cheltuielile făcute de asigurat în procesul civil*”. Aceeași idee se regăsește exprimată și în conținutul legii speciale, respectiv art. 10 alin. (2) din Legea nr. 132/2017, care, în plus, identifică faptul ilicit cauzator de prejudicii ca fiind accidentul de vehicul. La nivel de principiu, asigurarea de răspundere civilă produsă prin accidente de vehicule reprezintă o garanție a persoanelor vătămate prin accident și care aveau deschisă o acțiune în daune împotriva vinovatului de accident ori a moștenitorilor acestuia că prejudiciul cauzat va fi reparat. În același timp, această formă de asigurare reprezintă o modalitate prin care

titularul asigurării își conservă patrimoniul prin transferarea către societatea de asigurări a obligației de reparare a prejudiciului cauzat în urma unui accident rutier produs din culpa sa, obligație care, în lipsa contractului de asigurare, i-ar fi revenit celui vinovat de producerea accidentului. Așadar, pentru a fi antrenată răspunderea asigurătorului față de terța persoană păgubită, este necesară existența prealabilă a unei răspunderi civile a autorului faptei (asiguratul) față de aceeași persoană. Răspunderea asigurătorului nu este una de sine stătătoare, acesta putând deveni obligat față de victimă în baza legii doar în măsura în care o atare obligație — izvorâtă, de această dată, din răspunderea civilă delictuală — există și în sarcina conducătorului. Riscul asigurat, adică evenimentul asigurat care dă naștere obligației asigurătorului de a plăti indemnizația de asigurare — despăgubirea —, constă în accidentul cauzator de prejudicii terțelor persoane pentru care, potrivit legii, se angajează răspunderea asiguratului sau a conducătorului vehiculului.

36. Cât privește operațiunile concrete care trebuie efectuate ca urmare a producerii unui eveniment în care a fost implicat cel puțin un vehicul în urma cărui au rezultat prejudicii materiale (și/sau vătămarea sănătății și a integrității corporale ori decesul uneia sau mai multor persoane), Curtea a învederat că, după deschiderea dosarului de daună și efectuarea constatării avariilor, asigurătorul RCA este obligat să elibereze persoanei păgubite documentul de introducere în reparație a vehiculului (numai în cazul utilizării formularului „Constatare amiabilă de accident”), un exemplar al procesului-verbal de constatare a pagubelor sau al notei de constatare, în care să se indice numărul dosarului deschis, piesele constatate ca avariate în același accident și soluțiile tehnice adoptate — înlocuire sau reparație — și lista documentelor necesare soluționării dosarului de daună. Procesul-verbal de constatare a pagubelor se întocmește în două exemplare și se semnează de toate persoanele care iau parte la întocmirea acestuia, iar eventualele obiecții ale părților cu privire la prejudiciile constatate, precum și la soluțiile tehnice adoptate vor fi menționate în procesul-verbal de constatare sau într-o anexă la acesta. Pentru efectuarea reparațiilor, persoana păgubită se poate îndrepta către orice unitate reparatoare auto autorizată de Registrul Auto Român (RAR), în temeiul art. 6 alin. (8) și (9) din Legea nr. 132/2017 și al art. 19 alin. (5) lit. k) și alin. (12) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 1 august 2017. Potrivit Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, „*soluțiile tehnice finale de remediere a avariilor se stabilesc de către unitatea reparatoare, în acord cu documentația tehnică din manualul de reparație al producătorului auto, și sunt acceptate de către persoana prejudiciată*”. La unitatea service trebuie prezentate nota de constatare a pagubelor și documentul de introducere în reparație sau autorizația de reparație. După efectuarea reparațiilor în conformitate cu soluțiile tehnologice stabilite prin nota de constatare a pagubelor, unitatea service emite devizul de reparație și factura aferentă, în baza cărora se va putea solicita despăgubirea (prin cererea de despăgubire).

37. Curtea a observat că Legea nr. 132/2017 definește cererea de despăgubire ca fiind documentul prin care partea prejudiciată sau asiguratul formulează pretențiile de despăgubire către asigurătorul RCA sau către Biroul Asiguratorilor de Autovehicule din România (BAAR). În cazul în care partea prejudiciată a optat pentru decontarea directă la încheierea contractului RCA, atunci aceasta se va adresa propriului asigurător RCA în cazul în care sunt îndeplinite condițiile decontării directe. Dacă nu se aplică decontarea directă, atunci partea prejudiciată va înainta cererea de despăgubire către asigurătorul RCA al părții vinovate. Dacă

partea vinovată nu avea încheiat un contract RCA la momentul producerii accidentului de vehicule sau dacă partea vinovată rămâne neidentificată ori evenimentul s-a produs în perioada suspendării contractului RCA, atunci partea prejudiciată va înainta cererea de despăgubire către BAAR.

38. În ceea ce privește cuantumul despăgubirilor, Curtea a reținut că, potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 132/2017, *„Despăgubirile se acordă în quantum egal cu întinderea prejudiciului până la limita maximă de răspundere a asigurătorului RCA care este egală cu cea mai mare valoare dintre limita de răspundere prevăzută în legislația aplicabilă și cea prevăzută în contractul RCA, iar asigurătorul este obligat să comunice valoarea maximă de despăgubire, la cererea păgubitului sau a mandatarului acestuia, în termen de 7 zile calendaristice.”* iar, potrivit art. 41 alin. (5) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, asigurătorii RCA stabilesc dreptul la despăgubiri cu respectarea condițiilor contractuale și a dispozițiilor legale în vigoare. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 22 alin. (6) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, la stabilirea despăgubirii, în cazul avarierii sau al distrugerii bunurilor, se iau ca bază de calcul pretențiile formulate de către persoanele prejudiciate, cu respectarea prevederilor art. 22 alin. (2) din Legea nr. 132/2017, potrivit căroră, *„Pentru prejudiciile produse bunurilor, despăgubirile se stabilesc pe baza prețurilor de referință pe piață la data producerii riscului asigurat.”*

39. Așa fiind, având în vedere cele mai sus expuse, referitor la critica de neconstituționalitate formulată din perspectiva încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea normei juridice, Curtea a observat că autoarea excepției deduce pretinsa neconstituționalitate a art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 din faptul că unitatea reparatoare poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, redactare care, în opinia acesteia, lasă la dispoziția unității reparatoare posibilitatea de a stabili orice valoare a reparației, neexistând obligația legală de raportare la anumite criterii, cum ar fi, spre exemplu, prețurile de referință din piață sau prețurile recomandate de producător, o atare împrejurare fiind de natură să creeze premisele comportamentului abuziv al unităților reparatoare, care utilizează prețuri pe oră de manoperă cu mult peste ce se practică pe piața de profil și un alt preț, cu mult majorat față de cel afișat. Or, în acest context, Curtea a observat că, de fapt, se critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare, care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, critici ce nu se subsumează însă unor veritabile critici de neconstituționalitate. Împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice și al liberei circulații a serviciilor, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi să aleagă un alt cocontractant, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată. În acest sens sunt, de altfel, și dispozițiile art. 6 alin. (8) și (9) din Legea nr. 132/2017, care conferă persoanei prejudiciate dreptul ca, în cazul producerii unui prejudiciu, să se poată adresa pentru efectuarea reparației oricărei unități reparatoare auto, fără nicio restricție sau constrângere din partea asigurătorului RCA sau a unității reparatoare auto, care ar putea să-i influențeze opțiunea.

40. De asemenea, Curtea a reținut că, în opinia autoarei excepției, o altă deficiență a textului incriminat constă în faptul că legiuitorul lasă la dispoziția unității reparatoare să opteze pentru una „sau” alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației. Curtea apreciază însă că textul de lege criticat este redactat într-o manieră clară, lipsită de orice echivoc, de natură să satisfacă criteriile de claritate, precizie și previzibilitate pe care normele juridice trebuie să le îndeplinească, evidențiind explicit cele două modalități de cuantificare a despăgubirilor

datorate de asigurător, și anume prin folosirea sistemelor de evaluare specializate și prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. În acest context, Curtea a arătat că, potrivit art. 2 lit. h) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, sistemele de evaluare specializate reprezintă o aplicație informatică bazată pe un ansamblu de date, metode și algoritmi de calcul care este utilizat ca suport în stabilirea costurilor de reparație a vehiculelor și bunurilor avariate, precum și/sau la stabilirea valorii de piață a acestora la data evenimentului.

41. Curtea a menționat că art. 23 alin. (1) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 stipulează că, la stabilirea ofertei de despăgubire după identificarea vehiculelor și evidențierea complexității structurii de echipare, a dotărilor de serie și opționale, se iau în considerare o serie de factori, iar cuantificarea despăgubirilor se face pe baza prețurilor de referință pe piață, în stabilirea acestora folosindu-se sisteme de evaluare specializate, acestea reprezentând un punct de pornire, de evaluare estimativă a daunelor, luându-se în calcul piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație, la care se adaugă manopera aferentă reparației și operațiunilor necesare, din punct de vedere tehnic și tehnologic, conform tehnologiei producătorului. De asemenea, potrivit art. 24 alin. (6) și (9) din norma precitată, dacă pentru anumite părți componente sau piese ale vehiculului lipsesc prețurile de piață practicate pe piața din România, valoarea acestora se stabilește pe baza prețurilor de piață din alte state membre, dovedite prin orice mijloc de probă. La evaluarea vehiculului se au în vedere starea tehnică, de întreținere și eventualele modificări ale structurii de echipare a acestuia survenite între data comercializării și data producerii evenimentului, certificate de către specialistul în constatarea daunelor.

42. Așa fiind, Curtea a reținut că, tocmai pentru a preîntâmpina situații în care evaluarea estimativă poate fi diferită în funcție de utilizatorul sistemului de evaluare specializat, legiuitorul a instituit obligația asigurătorului de a formula oferta de despăgubire luând în calcul toate elementele necesare aducerii autovehiculului la starea anterioară evenimentului rutier și posibilitatea persoanei prejudiciate de a alege în mod liber o unitate reparatoare auto în vederea efectuării reparației, urmând ca în cazul în care există diferențe de costuri, indiferent de modalitatea de stabilire a valorii reparației, acestea să fie reglate după depunerea documentelor de reparație din care să rezulte costurile certe. Or, procedând într-o atare manieră, Curtea apreciază că nu se aduce atingere drepturilor asigurătorului RCA, răspunderea de care este ținut acesta fiind una limitată de contractul de asigurare și de lege.

43. Prin urmare, Curtea a constatat că nu se poate reține contrarietatea cu art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât, din perspectiva conținutului său normativ, reglementarea criticată este clară, sub aspectul caracterului neechivoc al obiectului reglementării, precisă, sub aspectul soluției legislative alese și al limbajului folosit, și previzibilă, sub aspectul scopului și al consecințelor pe care le antrenează.

44. Prin aceeași Decizie nr. 583 din 23 noiembrie 2022, precitată, la paragraful 40, Curtea a constatat că nu poate fi primită nici critica referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție coroborate cu cele ale art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sens în care a învederat faptul că prin încheierea contractului de asigurare, care este esențialmente aleatoriu, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus, totodată, și la riscul unei pierderi, iar existența și întinderea acestuia depind de hazard, adică de un eveniment viitor și incert. Riscul, adică șansa de câștig sau posibilitatea de pierdere, este un atribut esențial al economiei de piață liberă, funcțională, atribut

care justifică libera concurență. Totodată, nimic nu împiedică antrenarea răspunderii civile delictuale a asiguratului, persoana vinovată, în temeiul principiului reparației integrale a prejudiciului, pentru diferența de despăgubire nesuportată de asigurator. Eventualele disfuncționalități apărute în practică referitoare la modalitatea în care unitățile reparatoare auto înțeleg să facă aplicarea art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, cu ocazia desfășurării activităților specifice acestora, nu pot fi însă convertite în vicii de neconstituționalitate de natură să antreneze controlul de constituționalitate exercitat de către instanța de contencios constituțional.

45. De asemenea, la paragraful 46 din decizia anterioară, Curtea a subliniat că în situația constatării unor eventuale neregularități/abuzuri din partea unităților reparatoare auto (cu privire la stabilirea valorii proprii a orei de manoperă), acestea

pot fi sancționate prin mecanisme instituite la nivel legal, preponderent de natură jurisdicțională, dar și prin sesizarea instituțiilor cu atribuții în acest domeniu (spre exemplu, Consiliul Concurenței sau Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului), care pot interveni pentru remedierea neregularităților/abuzurilor constatate.

46. Prin urmare, Curtea a constatat că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 respectă întru totul exigențele constituționale ce decurg din art. 1 alin. (5) și art. 44 coroborat cu art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

47. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

ÎN NUMELE LEGII

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea de Asigurare Reasigurare City Insurance — S.A. din București în dosarele nr. 10.096/299/2020, nr. 30.199/299/2019, nr. 720/299/2019, nr. 37.821/299/2019, nr. 38.937/299/2019, nr. 9.733/299/2020, nr. 38.314/299/2019, nr. 11.529/299/2019, nr. 15.440/299/2020, nr. 10.863/299/2020, nr. 2.085/299/2020, nr. 15.882/299/2020, nr. 10.297/299/2020, nr. 12.162/299/2020, nr. 7.649/299/2020, nr. 10.129/299/2020, nr. 10.472/299/2020, nr. 10.815/299/2020, nr. 11.905/299/2020, nr. 2.173/299/2020, nr. 1.219/299/2020, nr. 19.862/299/2020, nr. 11.102/299/2020, nr. 11.490/299/2020, nr. 9.738/299/2020, nr. 11.909/299/2020, nr. 13.960/299/2020, nr. 15.906/299/2020, nr. 17.842/299/2020, nr. 17.844/299/2020, nr. 19.903/299/2020, nr. 14.179/299/2020, nr. 15.749/299/2020, nr. 16.826/299/2020, nr. 19.860/299/2020, nr. 11.026/299/2020, nr. 15.866/299/2020 și nr. 764/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, în dosarele nr. 16.346/299/2020, nr. 10.086/299/2020, nr. 11.377/299/2020, nr. 15.750/299/2020, nr. 12.732/299/2020, nr. 18.000/299/2019, nr. 30.546/299/2019, nr. 31.615/299/2019, nr. 11.804/299/2020, nr. 10.350/299/2020, nr. 11.103/299/2020, nr. 11.105/299/2020, nr. 19.076/299/2020, nr. 16.536/299/2020, nr. 11.841/299/2020, nr. 13.456/299/2020, nr. 15.643/299/2020, nr. 9.869/299/2020, nr. 11.491/299/2020, nr. 11.906/299/2020, nr. 13.148/299/2020, nr. 11.098/299/2020, nr. 13.458/299/2020, nr. 14.018/299/2020, nr. 10.299/299/2020, nr. 11.106/299/2020, nr. 6.404/299/2020, nr. 12.423/299/2020, nr. 12.538/299/2020, nr. 12.732/299/2020, nr. 20.981/299/2020, nr. 15.918/299/2020, nr. 19.605/299/2020, nr. 1.218/299/2020, nr. 16.619/299/2020, nr. 15.867/299/2020, nr. 10.363/299/2020, nr. 10.475/299/2020, nr. 11.818/299/2020, nr. 13.963/299/2020, nr. 15.865/299/2020, nr. 19.592/299/2020, nr. 16.505/299/2020, nr. 12.226/299/2020, nr. 36.862/299/2019, nr. 37.558/299/2019, nr. 5.536/299/2020, nr. 10.801/299/2020, nr. 10.816/299/2020 și Dosarul nr. 10.089/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 1.349/4/2020 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, în dosarele nr. 21.834/299/2018, nr. 1.575/299/2019, nr. 8.689/299/2019, nr. 23.495/299/2018, nr. 26.267/299/2018, nr. 10.490/299/2019, nr. 11.523/299/2019 și nr. 23.411/299/2018 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în Dosarul nr. 24.245/299/2018 al Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, în Dosarul nr. 36.073/325/2019 al Judecătorei Timișoara — Secția I civilă, precum și în Dosarul nr. 20.499/325/2020 al Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă, Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă, Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, Judecătorei Timișoara — Secția I civilă și Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 martie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

**DECIZIA Nr. 23
din 20 mai 2024**

Dosar nr. 474/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Marian Drăghici	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Irina Alexandra Boldea	— judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Adina Oana Surdu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ștefan Ioan Lucaciuc	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 474/1/2024 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal în vederea lămuririi următoarelor probleme de drept:

Dacă, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 781 alin. (1), art. 783 alin. (2) și ale art. 790 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, se consideră terț poprit a fi cel care:

a) nu deține niciun raport juridic obligațional cu debitorul urmărit;

b) nu datorează sau nu va datora în viitor nicio sumă de bani debitorilor urmăriți;

c) nu deține sume în numele acestor debitori urmăriți;

d) este parte contractuală într-un contract de prestări servicii, în cuprinsul căruia se menționează în mod expres că nu este și nu poate fi considerată terț poprit, dar, cu toate acestea, anumite instanțe de fond ignoră acest lucru;

e) în temeiul respectivului contract de prestări servicii, titularul contului în lei este E.M.I. (instituția emitentă de monedă electronică stabilită și autorizată în Lituania), cont colector ce se debitează exclusiv E.M.I. și nu de clienții acestuia (în cazul de față, debitorul urmărit în dosarul execuțional);

f) nu este titularul contului colector sau conturilor asociate acestuia și nu deschide conturi de plată debitorilor urmăriți, iar aceștia din urmă nu sunt beneficiarii reali ai respectivelor conturi virtuale;

g) nu emite instrucțiuni de plată cu privire la efectuarea unor plăți din contul colector și nici nu primește instrucțiuni de plată din partea debitorilor urmăriți.

5. Magistratul-asistent învederează că, la dosarul cauzei, au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, punct de vedere și supliment la acesta din partea Libra Internet Bank — S.A. și memoriu al Consiliului Patronatelor Bancare din România.

6. Președintele completului, doamna judecător Mariana Constantinescu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal, prin încheierea din 19 decembrie 2023, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată.

8. Cauza a fost înregistrată pe rolul instanței supreme cu nr. 474/1/2024.

II. Normele de drept intern incidente

9. Codul de procedură civilă:

Art. 781. — „(1) Sunt supuse urmăririi silită prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmăribile datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, în condițiile art. 733 alin. (1), pot fi poprite și bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele său”.

Art. 783. — „(2) În adresa de înființare a popririi i se va pune în vedere celei de-a treia persoane, care devine, potrivit alin. (1), terț poprit, interdicția de a plăti debitorului sumele de bani sau bunurile mobile pe care i le datorează ori pe care i le va datora, declarându-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit”.

Art. 790. — „(1) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, inclusiv în cazul în care, în loc să consemneze suma urmăribilă, a liberat-o debitorului poprit, creditorul urmăritor, debitorul sau executorul judecătoresc, în termen de cel mult o lună de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi. [...]”.

„(4) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța va da o hotărâre de validare a popririi, prin care îl va obliga pe terțul poprit să îi plătească creditorului, în limita creanței, suma datorată debitorului, iar, în caz contrar, va hotărî desființarea popririi”.

III. Expunerea succintă a procesului

10. La 15 iulie 2022, Judecătoria Bacău a încuviințat executarea silită a debitorului, persoană fizică, în baza titlului executoriu reprezentat de Sentința civilă nr. 6.116/2021 din 14 decembrie 2021, pronunțată de aceeași instanță în Dosarul nr. 13.501/180/2021.

11. La 29 iulie 2022, executorul judecătoresc a înființat poprirea asupra cotei de 1/3 din venitul net lunar al debitorului, în temeiul raporturilor juridice existente, conform răspunsului oferit de Agenția Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F.).

12. Adresa a fost comunicată terțului poprit la 16 august 2022. Cu toate acestea, terțul poprit nu și-a îndeplinit obligațiile ce îi reveneau pentru efectuarea popririi. Astfel, terțul poprit, instituția bancară, nu a dat curs solicitării organului de executare silită și nu a răspuns în termenul de 5 zile indicat de acesta, conform art. 787 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și nici în cursul termenului legal de 30 de zile, potrivit art. 790 alin. (1) din același cod.

13. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Bacău, la 12 septembrie 2022, cu nr. 12.060/180/2022, creditorul, societate, a solicitat în contradictoriu cu debitorul, persoană fizică și terțul poprit, instituția bancară ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să dispună admiterea cererii de validare a popririi împotriva terțului poprit.

14. Terțul poprit a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive față de împrejurarea că instituția bancară a stabilit o relație contractuală cu o instituție emitentă de monedă electronică, stabilită și autorizată în Lituania (EMI), anume Revolut Payments UAB, care, în esență, a constatat în:

a) instituția bancară a deschis un cont curent în lei cu titular unic EMI (contul colector EMI);

b) contul colector EMI funcționează ca un cont colector unic pentru creditări/alimentări/încasări în lei de către/din partea clienților EMI, în timp ce debitările/plățile din contul colector EMI sunt orondate exclusiv de către EMI pentru clienții săi;

c) contul colector EMI va putea fi creditat de către clienții EMI, dar va putea fi debitat exclusiv de EMI;

d) instituția bancară a alocat la deschiderea contului colector EMI un cod IBAN unic pe numele EMI.

15. În această situație, în raport cu prevederile art. 781 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instituția bancară nu datorează și nu va datora în viitor nicio sumă de bani clienților Revolut, debitorii urmăriți în dosarul execuțional instrumentat (sau orice alt viitor dosar execuțional), întrucât nu deține astfel de sume în numele acestora și nu există raporturi juridice între aceasta și clienții Revolut.

16. Pe fondul cauzei, s-a arătat că aceste conturi bancare asociate, identificate cu IBAN-uri românești, sunt conturi legate între ele prin faptul că un cont curent este considerat rădăcină/colector, iar încasările realizate prin restul conturilor asociate sunt redirecționate automat și imediat în contul rădăcină, singurul care are sold.

17. EMI figurează ca unic titular atât al contului colector/rădăcină, cât și al conturilor asociate acestuia, astfel cum sunt acestea identificate prin IBAN, și este raportat ca atare de către instituția bancară, inclusiv la A.N.A.F.

18. Potrivit prevederilor contractuale, EMI poate aloca clienților săi conturile asociate, scopul fiind o mai facilă evidență și reconciliere a încasărilor în lei. Prin această structură, instituția bancară pune la dispoziția EMI suportul tehnic necesar, astfel încât EMI poate identifica încasările și plățile derulate de acesta în numele clienților proprii, utilizând în acest scop conturile asociate ce îi sunt emise de instituția bancară.

19. EMI este singurul care poate instrui instituția bancară, prin canalele puse la dispoziție, cu privire la efectuarea unei plăți din contul colector, în urma dispozițiilor date acestuia prin aplicația proprie de către clienții săi. Altfel spus, banca nu poate, în mod unilateral, debita/credita sau efectua orice altă operațiune, fără instrucțiunile primite din partea EMI prin metoda evocată anterior, iar clienții EMI nu pot da instrucțiuni de plată instituției bancare din conturile asociate, nu pot depune sau retrage numerar din aceste conturi.

20. Nu există vreun temei contractual sau legal pentru a considera că, prin alocarea de către EMI a conturilor asociate către clienții lor, aceștia ar deveni, în vreun fel, clienți ai instituției bancare, fiind transferați, fără știința lor și, în orice caz, fără vreo manifestare de voință din partea acestora, între cele două entități, cu atât mai mult cu cât banca nu are acces la datele de identificare ale clienților EMI, colectate de aceștia în scopul îndeplinirii obligațiilor ce le revin.

21. În contextul în care între instituția bancară și clientul EMI nu există raporturi obligaționale, există riscul ca unii clienți ai EMI să se folosească de această situație în scopul eludării obligațiilor ce le revin în calitate de debitorii în cadrul unor proceduri de executare silită.

22. Prin Sentința civilă nr. 2.832/2023 din 30 mai 2023, Judecătoria Bacău — Secția civilă a respins excepția lipsei calității procesuale pasive invocate de terțul poprit, instituția bancară, a admis cererea formulată de creditorul, persoană juridică, a validat poprirea înființată prin Adresa nr. 373/2022 emisă la 29 iulie 2022 de executorul judecătoresc și a obligat terțul poprit să plătească creditoarei suma de 4.348,76 lei, pe măsura alimentării contului deschis pe seama debitorului de către Revolut Bank UAB.

23. În motivare, cu privire la excepția invocată, s-a reținut că instituția bancară, deși nu datorează efectiv bani debitorului, este parte în raportul juridic dedus judecății, întrucât debitorul are cont virtual asociat deschis la această bancă, prin intermediul căruia se derulează operațiuni și plăți, cont aflat în administrarea terțului poprit.

24. Poprirea conturilor bancare este o modalitate de executare silită prevăzută de Codul de procedură civilă, fiind unanim admis că au calitate de terți popriți băncile care administrează conturile debitorilor urmăriți silit; în concret, pot fi poprite conturile prin care debitorii urmăriți operează plăți sau primesc sume de bani și cărora băncile le-au atribuit coduri

IBAN, prin urmare, instituția bancară, care administrează contul respectiv și i-a atribuit cod IBAN, are calitate procesuală pasivă.

25. Instanța a înlăturat susținerea că aceste conturi sunt accesorii/virtuale sau că au fost atribuite debitorilor de către Revolut și nu de către instituția bancară, deoarece atribuirea codurilor IBAN se face în conformitate cu Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 2/2004 privind utilizarea codurilor IBAN în România, cu modificările și completările ulterioare (denumit în continuare, *Regulamentul nr. 2/2004*), iar în cuprinsul acestuia nu se face vorbire despre coduri IBAN accesorii sau virtuale; potrivit art. 1, „cod IBAN” (acronim pentru International Bank Account Number) înseamnă un șir de caractere care identifică în mod unic la nivel internațional contul unui client la o instituție, cont utilizat pentru procesarea plăților în cadrul sistemelor de plăți sau prin schemele de tip bănci corespondent, iar „instituție” înseamnă oricare dintre următoarele: instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, Trezoreria Statului și Banca Națională a României; „generarea codurilor IBAN” înseamnă procesul, desfășurat o singură dată, de creare a unui unic cod IBAN pentru un cont.

26. Potrivit art. 2 din Regulamentul nr. 2/2004, instituțiile vor genera și utiliza coduri IBAN, pentru conturile clienților acestora, utilizate în scopul efectuării de plăți, în lei sau în orice altă monedă, prin sistemele de plăți sau prin schemele de tip bănci corespondent. În vederea efectuării de plăți prin intermediul sistemelor de plăți sau prin schemele de tip bănci corespondent, instituțiile vor notifica clienților lor codurile IBAN atribuite în conformitate cu prevederile regulamentulului anterior menționat, acestea urmând să fie menționate în extrasele de cont și în toate celelalte rapoarte referitoare la conturile respective emise de instituții clienților. Fiecare instituție este responsabilă pentru generarea corectă a codurilor IBAN, corespunzătoare conturilor clienților săi și pentru transmiterea acestora către clienți.

27. Prin urmare, cea care atribuie cod IBAN și își asumă operațiunile efectuate prin aceste conturi este instituția bancară însăși, iar Revolut, care este o entitate din Lituania, nu poate atribui cod IBAN în România (virtual sau orice alt cod), având în vedere structura IBAN de la art. 4 din Regulamentul nr. 2/2004 și regulile de atribuire prevăzute de acesta.

28. Pe fondul acțiunii, pentru a se dispune măsura popririi, se cere îndeplinită inclusiv condiția ca sumele să fie deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente.

29. Legea nu prevede condiția ca raporturile juridice preexistente să fie stabilite direct între debitor și terțul poprit. Așa fiind, chiar și în cazul în care s-ar reține că acel cod IBAN a fost alocat Revolut și nu debitorului, instanța a reținut că debitorul este beneficiarul real al contului, iar Revolut este un mandatar fără reprezentare în relația bancă și debitor, astfel că nu există impedimente reale în ceea ce privește validarea, fiind de necontestat că terțul poprit este entitatea care a atribuit cod IBAN contului în cauză, prin intermediul căruia debitorul urmărit efectuează plăți către alte persoane.

30. Împotriva acestei sentințe, instituția bancară a formulat apel, solicitând desființarea sentinței apelate și respingerea cererii de validare a popririi.

31. În susținerea motivelor de apel, cu privire la excepția lipsei calității procesuale pasive, s-a arătat că instanța de fond a făcut o confuzie între un IBAN clasic (a cărui existență poate fi identificată în sistem folosind numele sau C.N.P.-ul debitorului urmărit) și un VIBAN folosit în scop tehnico-operațional și asociat contului colector deținut de Revolut.

32. Astfel, codul IBAN, așa cum este definit legal de Regulamentul nr. 2/2004, este un identificator al unui cont bancar, nu un cont bancar, este atribuit o singură dată și este unic pentru un cont deschis unui client la o bancă, cont utilizat pentru procesarea plăților.

33. Codul IBAN nu se confundă cu contul clientului deschis la instituția bancară, ci desemnează o noțiune distinctă, reprezentând doar o convenție, un mijloc de identificare

standardizat la nivel internațional aferent contului clientului deschis.

34. Un VIBAN, în schimb, nu este definit la nivel de legislație, iar la nivelul fișei de produs cont curent cu multiple IBAN-uri asociate, IBAN-urile suplimentare, funcționând ca alias-uri ale IBAN-ului principal, nu pot ține sold.

35. Ori de câte ori un debitor plătește unui IBAN virtual, fondurile vor ajunge imediat în contul bancar fizic al societății la care este asociat IBAN virtual (Revolut, în cazul de față).

36. VIBANs nu îndeplinesc caracteristicile unor conturi de plăți, ci sunt doar niște identificatoare menite a redirecționa încasările către contul unic rădăcină/colector (Master Account), funcționând ca alias-uri/măști/avatare ale Master Account, fără a avea atașate conturi sau subconturi de orice tip deschise de instituția bancară, orice sumă transferată către vreun cod virtual intrând automat în Master Account și urmând a fi folosită de către EMI exclusiv pentru scopuri administrative, de reconciliere, în vederea alocării sumelor creditate în Master Account către fiecare client EMI.

37. În aceste condiții, rezultă că nu există niciun raport obligațional între instituția bancară și debitorul urmărit, astfel încât, lipsind situația premisă, anume calitatea de terț poprit, se impune admiterea excepției invocate.

38. Pe fond, s-a arătat că debitorul urmărit nu este titularul conturilor deschise la instituția bancară, că nu există nicio informație potrivit căreia s-ar putea identifica debitorul urmărit de executorul judecătoresc, la rubrica detalii plăți putând fi inserate orice informații de către operator, independent de voința băncii și că instituția bancară nu deține niciun control asupra exactității/caracterului complet al datelor.

39. Totodată, conturile puse la dispoziția EMI, numite „conturi asociate”, identificate cu IBAN-uri românești, sunt conturi legate între ele prin faptul că un cont curent (deținut de Revolut) este considerat rădăcină/colector (uneori acesta are și rol de cont de protejare a fondurilor clienților), astfel încât toate încasările realizate prin restul conturilor asociate se vor redirecționa automat și imediat în contul rădăcină, singurul care ține sold. Încasările, fiind redirecționate imediat și automat către contul rădăcină, singurul creditat, restul conturilor asociate nu vor ține sold. În egală măsură, clienții EMI nu pot da instrucțiuni de plată instituției bancare din conturile bancare asociate, nu pot depune sau retrage numerar din aceste VIBAN-uri.

40. Potrivit prevederilor art. 2 lit. d) pct. 2 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, serviciile bancare prestate de instituția bancară în această situație prezintă servicii prestate în contextul unor relații transfrontaliere de corespondent cu EMI, înregistrată și autorizată în Spațiul Economic European, cu respectarea prevederilor Directivei (UE) 2015/849. Astfel, clientul instituției bancare este exclusiv EMI și nu clienții acestuia din urmă.

41. Toate conturile menționate anterior sunt raportate la A.N.A.F. ca având titular pe Revolut, situație în care teoriile instanței de fond sunt evident nefondate.

42. În cadrul soluționării apelului, la termenul din 19 decembrie 2023, Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept ce face obiectul prezentului dosar și suspendarea judecării cauzei.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

43. Instanța de trimitere a arătat că, în raport cu prevederile art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, sunt îndeplinite condițiile privind admisibilitatea cererii.

44. Astfel, sesizarea s-a făcut în cadrul unui dosar aflat în stare de judecată, respectiv Dosarul nr. 12.060/180/2022 înregistrat pe rolul Tribunalului Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal.

45. Instanța care sesizează, Tribunalul Bacău, este investită cu soluționarea cauzei în apel, potrivit dispozițiilor art. 791 din

Codul de procedură civilă, obiectul cauzei fiind apelul declarat împotriva unei hotărâri pronunțate de Judecătoria Bacău, în primă instanță (validare poprire).

46. Chestiunea de drept a cărei lămurire se cere este nouă și nu rezultă că ar face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, problema de drept este veritabilă, fiind necesară interpretarea textelor pentru a se stabili corelațiile dintre texte și principiile de drept ale Uniunii Europene în materie, și soluționarea cauzei pe fond depinde de dezlegarea întrebărilor adresate instanței supreme.

V. Punctul de vedere al instanței de trimitere

47. Tribunalul Bacău a apreciat că utilizatorii Revolut nu sunt clienții instituției bancare, aceasta neavând încheiat niciun contract cu utilizatorii Revolut și nu acționează în calitate de depozitar al acesteia. În plus, nu există niciun raport juridic obligațional între instituția bancară și debitorul urmărit, iar aceasta nu poate fi considerată mandatar al Revolut.

48. A menționat că Revolut deschide conturi în nume propriu, pe care le utilizează pentru a opera plățile solicitate de către clienții săi, astfel că o plată ce se face de Revolut, la solicitarea clientului său, se va realiza exclusiv cu mijloacele și resursele acestuia.

49. Instituția bancară are încheiat un parteneriat cu Revolut Bank UAB prin care îi pune acesteia la dispoziție conturi identificate cu IBAN în vederea menținerii unei evidențe a încasărilor/plăților în RON aferente clienților săi. Prin deschiderea acestor conturi, având ca titular pe Revolut Bank UAB, clienții Revolut nu devin clienții apelantei, cea din urmă nu intră în niciun fel de angajament contractual cu aceștia.

50. Revolut Bank UAB figurează ca unic titular al conturilor în RON deschise de instituția bancară prin care derulează tranzacții pentru clienții săi și este singura entitate care o poate instrui în legătură cu conturile al căror titular este.

51. În concluzie, s-a apreciat că între instituția bancară și debitor nu există niciun raport juridic obligațional în legătură cu facilitatea pusă la dispoziția acestuia de către Revolut.

VI. Punctul de vedere al părților

52. Apelanta instituție bancară a arătat că relația cu Revolut este în baza unui contract de prestări servicii, căruia i-a alocat un cont colector, un cont matcă, acesta primind toate sumele de bani, iar utilizatorul nu poate fi identificat.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

53. Curțile de apel nu au o jurisprudență în materie, neavând competența soluționării unor astfel de litigii.

54. Conform jurisprudenței dezvoltate la nivelul judecătoriilor și tribunalelor — cea care a fost valorificată (iar nu opiniile exprimate de judecători, în cadrul unor dezbateri teoretice și a unor ședințe de lucru), față de dispozițiile art. 520 alin. (11), coroborat cu art. 516 alin. (7) din Codul de procedură civilă, care face referire la soluțiile diferite date problemei de drept — a rezultat că există o abordare unitară asupra acestei chestiuni.

55. Astfel, jurisprudența judecătoriilor sectoarelor 1, 4 și 5, precum și a Tribunalului Ilfov este în sensul celei exprimate de completul care a sesizat cu întrebare prealabilă.

56. Analiza punctelor de vedere înaintate a permis identificarea mai multor orientări.

57. Într-o primă orientare, s-a apreciat că o persoană care nu se află în raporturi juridice cu debitorul, în temeiul cărora să datoreze acestuia sume de bani, titluri de valoare sau alte bunuri mobile incorporabile, nu poate avea calitate de terț poprit, în sensul dispozițiilor legale incidente. Acest aspect rezultă din interpretarea coroborată a prevederilor art. 781 alin. (1), art. 783 alin. (2) și ale art. 790 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora poate avea calitate de terț poprit persoana care, în cadrul procedurii popririi, datorează debitorului urmărit, în baza unor raporturi juridice, sume de bani, titluri de valoare ori alte bunuri mobile incorporabile.

58. S-a considerat că, în cazul particular al utilizatorilor Revolut/conturilor Revolut, atât timp cât banca nu are raporturi

juridice directe cu utilizatorul conturilor Revolut, aceasta nu datorează sume debitorului și nu poate avea calitate de terț poprit.

59. Astfel, utilizatorii Revolut nu sunt clienții băncii, ci conturile sunt alocate direct de emitentul de monedă electronică, acesta din urmă fiind cel care atribuie fiecărui deținător de card conturile alocate, conform parteneriatului încheiat între bancă și emitentul de monedă electronică.

60. Între bancă și emitentul de monedă electronică există o relație contractuală ce presupune că banca a deschis un cont curent în lei cu titular unic EMI — contul colector EMI ce funcționează ca un cont colector unic pentru creditări/alimentări/încasări/în lei de către/din partea clienților EMI, în timp ce debitele/plățile din contul colector EMI vor fi ordonate exclusiv de către EMI pentru clienții săi; contul colector EMI va putea fi creditat de către clienții EMI, dar va putea fi debitat exclusiv de către EMI, iar banca a alocat la deschiderea contului colector EMI un cod IBAN unic pe numele EMI.

61. Prin urmare, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 781 alin. (1), art. 783 alin. (2) și ale art. 790 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, niciuna dintre persoanele aflate în situațiile menționate în întrebarea instanței de sesizare nu poate avea calitate de terț poprit.

62. În acest sens sunt punctele de vedere înaintate de Judecătoria Piatra-Neamț, Tribunalul Covasna, Tribunalul București, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Turnu Măgurele, Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, Judecătoria Bistrița, Tribunalul Specializat Cluj, Judecătoria Iași, Judecătoria Vaslui, Tribunalul Bihor, Judecătoria Răcari, Judecătoria Câmpulung Moldovenesc, Judecătoria Darabani, Curtea de Apel Suceava (există și opinie contrară), Curtea de Apel Târgu Mureș, Judecătoria Timișoara și Judecătoria Sănnicolou Mare.

63. Corelativ acestei opinii, s-a arătat că se impune a fi verificată existența raportului juridic dintre debitor și terțul poprit, așa cum rezultă din răspunsurile trimise de Judecătoria Întorsura Buzăului, Tribunalul Constanța — Secția a II-a civilă, Tribunalul Brăila, Judecătoria Răducăneni, Tribunalul Argeș, Judecătoria Târgoviște.

64. De asemenea, s-a apreciat că terț poprit poate fi persoana care:

— este parte contractuală într-un contract de prestări servicii, în cuprinsul căruia se menționează în mod expres că nu este și nu poate fi considerată terț poprit, dar, cu toate acestea, anumite instanțe de fond ignoră acest lucru (Judecătoria Târgu-Neamț și Tribunalul Ialomița);

— în temeiul respectivului contract de prestări servicii, titularul contului în lei este E.M.I. (instituția emitentă de monedă electronică stabilită și autorizată în Lituania) cont colector ce se debitează exclusiv E.M.I. și nu de clienții acestuia (în cazul de față, debitorul urmărit în dosarul execuțional) — Judecătoria Târgu-Neamț și Tribunalul Ialomița;

— nu este titularul contului colector sau conturilor asociate acestuia și nu deschide conturi de plată debitorilor urmăriți, iar aceștia din urmă nu sunt beneficiarii reali ai respectivelor conturi virtuale (Judecătoria Târgu-Neamț).

65. Judecătoria Pașcani, în interpretarea textelor de lege incidente, a considerat că terțul poprit/a treia persoană este persoana care:

a) deține în numele debitorului titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporabile urmăribile datorate debitorului sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente;

b) persoana care datorează ori i le va datora debitorului — sumele de bani sau bunurile mobile.

66. Într-o altă orientare, s-a apreciat, în ceea ce privește raporturile juridice dintre debitor și terțul poprit, că acestea sunt exprimate și dovedite sub forma existenței contului deschis, asupra căruia banca a precizat că funcționează ca un cont colector unic pentru creditări/alimentări/încasări de către/din partea clienților EMI — debitorul, în timp ce debitările/plățile din

contul colector EMI vor fi ordonate exclusiv de către EMI clienților săi, acesta fiind și motivul pentru care banca are calitate procesuală pasivă în acest litigiu.

67. Mecanismul invocat se aseamănă unui mandat fără reprezentare, dat de către debitor față de Revolut pentru a-i deschide un cont la o unitate bancară. Chiar dacă contul nu este deschis pe numele debitorului, acesta este beneficiarul real al contului. Aceste considerente sunt în măsură să fundamenteze o soluție de admitere a cererii de validare a popririi.

68. În acest sens, au opinat Tribunalul Hunedoara, Judecătoria Roman, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Pașcani și Judecătoria Bârlad.

69. Curtea de Apel Craiova nu a înaintat nicio hotărâre judecătorească și nu a formulat niciun punct de vedere cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

70. Ministerul Public a arătat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii pe chestiunea de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție

71. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 324/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 678 din 14 august 2019, a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 729 alin. (1), art. 781 alin. (1) și (5) și ale art. 787 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, iar prin Decizia nr. 837/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 19 mai 2022, a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

72. Nu a fost identificată jurisprudență relevantă la nivelul instanței supreme.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

73. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea nu întrunește toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

74. Deosebit de analiza condițiilor de admisibilitate, astfel cum sunt reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă, se impun unele considerații asupra caracterului superficial și lacunar al încheierii de sesizare ce a fost înaintată Înaltei Curți de Casație și Justiție. Chiar dacă aspectele ce urmează a fi prezentate nu conduc la invalidarea procesuală a mecanismului de unificare a practicii judiciare cu care a fost investită Înalta Curte de Casație și Justiție, ele se cuvin semnalate din perspectiva rigurozității ce trebuie impusă instanțelor de judecată în elaborarea actelor procedurale care sunt înaintate instanței supreme.

75. Sub un prim aspect se observă că instanța de trimitere nu a înțeles mecanismul și rolul procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Din modul de reglementare al procedurii menționate rezultă cu claritate că mecanismul de unificare este un instrument pus la dispoziția exclusiv a completului de judecată, astfel cum este individualizat în norma legală, iar nu un drept al părților din proces de care să facă uz, prin formularea unei cereri în acest sens. Se subliniază, în acest context, diferența de reglementare în raport cu procedura de sesizare a Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, în cadrul căreia legiuitorul a statuat în mod expres asupra dreptului părții din proces de a formula o cerere ce urmează a fi analizată de instanța de judecată. În cadrul mecanismului de unificare reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă numai completul de judecată poate formula sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în măsura în care constată îndeplinirea condițiilor impuse de dispozițiile legale. În consecință, modalitatea în care a dispus instanța de sesizare, prin admiterea

cererii formulate de una dintre părțile din proces, nu se circumscrie normelor de drept incidente.

76. Sub al doilea aspect se observă caracterul incomplet al încheierii de sesizare, instanța de trimitere neprezentând parcursul procesual al cauzei pentru a evidenția caracterul esențial al chestiunii de drept sesizate în soluționarea pe fond a cauzei.

77. În final, se observă că nu există în cuprinsul încheierii de sesizare un veritabil punct de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept, cele expuse lacunar reprezentând doar o opinie a instanței de trimitere, fără a se identifica dificultatea interpretării textelor legale incidente în cauză, de natură a determina intervenția mecanismului de unificare a practicii judiciare.

78. Prealabil cercetării în fond a problemei de drept supuse dezbaterei, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept va analiza dacă în cauză sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în raport cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit căroră, *„Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”*

79. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprinde concluzia că legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, astfel cum au fost acestea decelate și în jurisprudența instanței supreme, dezvoltată pe marginea mecanismului procedural în discuție, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

80. Primele două condiții prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile sunt îndeplinite în cauză, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este unul în materia executării silite și se află în curs de judecată la tribunal, iar instanța legal investită cu soluționarea apelului urmează să judece cauza în ultimă instanță, potrivit art. 791 din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei decizii care, în conformitate cu prevederile art. 634 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este definitivă.

81. De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare, iar, prin jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja asupra acesteia.

82. În ceea ce privește întrunirea condiției de admisibilitate ce vizează identificarea unei probleme de drept care ar putea face obiect al sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin jurisprudența dezvoltată constant de instanța supremă în legătură cu această cerință s-a statuat că în sesizarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru

declanșarea acestui mecanism de unificare jurisprudențială trebuie „să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecătii” (Decizia nr. 90 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 1 martie 2018; Decizia nr. 20 din 20 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 6 august 2019; Decizia nr. 17 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 15 iunie 2020).

83. De asemenea, s-a apreciat că problema de drept trebuie să fie una reală și veritabilă, iar o atare calificare a acesteia poate fi reținută numai în împrejurarea în care norma legală supusă analizei este îndoielnică, lacunară sau neclară, fiind susceptibilă să constituie izvorul unor interpretări divergente și, în consecință, al unei practici judiciare neunitare.

84. Este de reamintit, totodată, faptul că art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează în sensul că încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept disputate, care, astfel, este primul ținut să stabilească dacă există, într-adevăr, o problemă de interpretare a textului legal în discuție, ce ar putea genera riscul unor dezlegări ulterioare diferite în practica judiciară.

85. Sub acest aspect, pentru a demonstra necesitatea intervenției mecanismului de unificare a practicii judiciare în problema supusă dezbaterii, autorul sesizării trebuie să semnaleze și să justifice complexitatea, dualitatea sau precaritatea textelor de lege în discuție, fie prin raportare la anumite tendințe jurisprudențiale, fie prin dezvoltarea unor analize și puncte de vedere temeinic argumentate, de natură să reflecte dificultatea interpretării.

86. Această exigență legală, subsumată condiției privind ivirea unei veritabile chestiuni de drept, a fost în mod constant subliniată în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, statuându-se constant în sensul că încheierea de sesizare trebuie să releve reflecția judecătorilor din completul investit cu soluționarea cauzei, asupra diferitelor variante de interpretare posibile și asupra argumentelor de natură să le susțină, pentru a da temei inițierii mecanismului de unificare jurisprudențială reprezentat de hotărârea prealabilă (Decizia nr. 32 din 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 26 iunie 2020; Decizia nr. 57 din 28 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1170 din 3 decembrie 2020; Decizia nr. 15 din 15 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 15 aprilie 2021; Decizia nr. 26 din 12 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 3 iunie 2021; Decizia nr. 50 din 14 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 3 septembrie 2021).

87. Așadar, nu orice chestiune de drept poate fi supusă interpretării prin acest mecanism de unificare jurisprudențială, ci numai aceea care ridică problema precarității textelor de lege, a caracterului lor dual și/sau complex. În caz contrar, rolul instanței supreme ar fi deturnat, devenind unul de soluționare directă a cauzei aflate pe rol și neutralizând atribuțiile instanței legal investite, circumscrise judecării efective a procesului, consacrate constituțional.

88. Deopotrivă, definitoriu pentru această procedură este faptul că urmărește interpretarea cu caracter de principiu a unei norme de drept (îndoielnice, neclare), stabilită ca incidentă în cauză de către instanța de trimitere, aptă să ducă la dezlegarea litigiului, iar nu determinarea, în concret, de către instanța supremă, a normei legale incidente în proces, pentru ca, ulterior, instanța de trimitere să recurgă la punerea punctuală în aplicare a acesteia la raportul juridic dedus judecătii, întrucât nu aceasta

este finalitatea mecanismului instituit prin dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă. După cum s-a arătat, instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu interpretarea și aplicarea legii la circumstanțele concrete ale cauzei aflate pe rol, atribut care se impune cu necesitate să rămână în sfera de competență exclusivă a completului de judecată legal investit cu soluționarea procesului în ultimă instanță.

89. În acest moment al analizei, Înalta Curte de Casație și Justiție reiterează faptul că instanța de trimitere a sesizat Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea art. 781 alin. (1), art. 783 alin. (2) și art. 790 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, în sensul de a se stabili dacă poprirea pe contul Revolut este posibilă, fără a arăta însă în ce constă caracterul controversat al normei de drept disputate, de natură să justifice intervenția instanței supreme pe calea mecanismului instituit prin art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea preîntâmpinării generalizării practicii neunitare. Astfel, deși Tribunalul Bacău a înțeles să inițieze demersul de față, aceasta nu a justificat, în concret, în ce constă dificultatea de aplicare a dispozițiilor legale anterior menționate, neargumentând caracterul îndoielnic, neclar ori susceptibil de mai multe interpretări al acestora, limitându-se, așa cum s-a arătat, la reluarea unor considerații ale părții.

90. De altfel, distinct de împrejurarea că din încheierea instanței de trimitere lipsește orice argument referitor la ambiguitatea, neclaritatea sau plurivalența textului legal a cărui lămurire se solicită, se remarcă, deopotrivă, faptul că titularul sesizării nu a întâmpinat dificultăți în interpretarea acestuia, aspect care rezultă din exprimarea punctului de vedere asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

91. Sub acest aspect, s-a constatat că alte instanțe au soluționat cauze similare, statuând fără dificultate asupra problemei de drept deduse judecătii, hotărârile definitive înaintate neevidențind divergențe, ci, dimpotrivă, reflectând aceeași modalitate de identificare, interpretare și aplicare a normei legale incidente, în situații similare.

92. În același sens, exprimarea unor puncte de vedere teoretice divergente în legătură cu posibilitatea de interpretare a normelor juridice care fac obiectul sesizării nu implică, în mod direct, riscul apariției unei practici judiciare neunitare, atât timp cât din hotărârile judecătorești identificate rezultă orientarea jurisprudențială evidentă a acestora în aplicarea textului legal.

93. Prin urmare, instanța de trimitere dispune de suficiente repere de analiză care să îi îngăduie interpretarea corectă a chestiunii de drept care face obiectul sesizării, nefiind vorba, în mod real, de dispoziții neclare sau incomplete care să reprezinte un veritabil obstacol pentru judecătii căii de atac.

94. Or, în absența unei reale dificultăți a chestiunii de drept, prin întrebarea formulată se urmărește, practic, determinarea modalității de aplicare, în cauză, a dispozițiilor legale relevante, cu scopul de a se identifica soluția care trebuie adoptată în concret, ceea ce conduce la concluzia că se tinde, în fapt, la soluționarea apelului, iar nu la dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept care prezintă dificultate.

95. În realitate, solicitarea vizează calificarea, în concret, a raportului juridic dedus judecătii, respectiv aplicarea normelor de drept invocate în cadrul mecanismului de unificare a practicii judiciare la situația de fapt dedusă judecătii, operațiune care îi incumbă înseși instanței de trimitere și de care nu se poate deroba apelând la mecanismul reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă, întrucât acesta nu poate fi deturnat de la rațiunea reglementării lui, care este aceea a asigurării unor dezlegări de principiu, iar nu a subrogării în atribuțiile juridiciale ale instanței de judecată.

96. Așadar, verificarea premiselor sesizării, determinate de circumstanțele concrete ale litigiului, de întrebarea formulată și de punctul de vedere expus de instanța de trimitere, conduce la concluzia că aceasta din urmă nu pune în discuție o dificultate

de interpretare punctuală, de principiu, a normelor de drept indicate în actul de sesizare, de natură să necesite intervenția instanței supreme, ci urmărește, mai degrabă, în contextul particular al cauzei, stabilirea efectivă a soluției ce urmează a fi adoptată de titularul sesizării.

97. Or, așa cum s-a arătat în precedent, instanța investită cu soluționarea fondului litigiului este cea care are de statuat dacă norma de drept invocată este aplicabilă raportului juridic dedus judecării, operațiune pe care nu o poate delega, pe calea întrebării prealabile, instanței supreme. Imposibilitatea derogării de această prerogativă, prin apelarea la mecanismul hotărârii preliminare, este fundamentată și susținută de rațiunea reglementării și natura juridică a mecanismului de unificare jurisprudențială, care nu poate fi deturmat de la finalitatea în vederea căreia a fost instituit, respectiv aceea de a oferi dezlegări de drept de principiu, iar nu subrogarea în atribuțiile jurisdicționale ale instanței de judecată investite cu soluționarea fondului litigiului (Decizia nr. 64 din 27 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1099 din 18 noiembrie 2021, paragraful 109; Decizia nr. 8 din 21 februarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 331 din 5 aprilie

2022, paragraful 79; Decizia nr. 25 din 9 mai 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554, din 7 iunie 2022, paragraful 65; Decizia nr. 44 din 12 iunie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 689 din 27 iulie 2023, paragraful 95).

98. Conchizând, în absența identificării în conținutul sesizării a unor texte de lege lacunare, precare ori controversate, susceptibile de interpretare contradictorie, de natură a genera jurisprudență neunitară, care să necesite interpretarea de principiu printr-o hotărâre prealabilă, soluționarea cauzei deduse judecării, subsecventă interpretării și aplicării normei legale în discuție la raportul juridic litigios, rămâne atributul exclusiv al instanței de trimitere.

99. În considerarea tuturor argumentelor expuse, se constată că mecanismul reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi utilizat, nefiind îndeplinită cerința legală potrivit căreia chestiunea de drept vizată de întrebare să fie una reală, veritabilă, susceptibilă să genereze interpretări diferite, pentru care să fie necesară intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție printr-o rezolvare de principiu.

Pentru aceste motive, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Bacău — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal în vederea lămuririi următoarelor probleme de drept:

Dacă, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 781 alin. (1), art. 783 alin. (2) și ale art. 790 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, se consideră terț poprit a fi cel care:

- a. nu deține niciun raport juridic obligațional cu debitorul urmărit;
- b. nu datorează sau nu va datora în viitor nicio sumă de bani debitorilor urmăriți;
- c. nu deține sume în numele acestor debitori urmăriți;
- d. este parte contractuală într-un contract de prestări servicii, în cuprinsul căruia se menționează în mod expres că nu este și nu poate fi considerată terț poprit, dar, cu toate acestea, anumite instanțe de fond ignoră acest lucru;
- e. în temeiul respectivului contract de prestări servicii, titularul contului în lei este E.M.I. (instituția emitentă de monedă electronică stabilită și autorizată în Lituania) cont colector ce se debitează exclusiv E.M.I. și nu de clienții acestuia (în cazul de față, debitorul urmărit în dosarul execuțional);
- f. nu este titularul contului colector sau conturilor asociate acestuia și nu deschide conturi de plată debitorilor urmăriți, iar aceștia din urmă nu sunt beneficiarii reali ai respectivelor conturi virtuale;
- g. nu emite instrucțiuni de plată cu privire la efectuarea unor plăți din contul colector și nici nu primește instrucțiuni de plată din partea debitorilor urmăriți.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 mai 2024.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

